

♦ در حالی که اقتصاد جهان در حال دست و پنجه نرم کردن با تبعات بحران مالی جهانی است، ایران و اقتصاد متکی به درآمد نفتی است در حال گذر از اقتصاد دولتی به سمت خصوصی و سامان دادن به وضعیت پارانهاه و درآمدهای مالیاتی و به نهایت کاهش اتکا به درآمدهای نفتی است و دولت‌های نهم و دهم دکتر احمدی‌نژاد با شعار عدالت‌محوری و رفع تبعیض، در حال پیاده‌سازی برنامه‌های خود برای اصلاح سیستم موجود اقتصادی کشور بوده و هست. شاید به همین دلیل باشد که بحث‌های مربوط به بحران مالی جهانی و اثرات آن در اقتصاد ایران، طرح تحول اقتصادی و ضرورت اجرای شدن هرچه سریع‌تر آن در کشور و حساب ذخیره‌ارزی و به دنبال تمام این مباحث، واکنش اقتصاددانان به برنامه‌های اقتصادی رئیس‌جمهور این روزها بیش از هر میحت دیگری به یکدیگر مرتبط شده و در عین حالی که رئیس‌جمهور اعتقاد دارد زمینه پیش آمده در بحران مالی جهانی بهترین فرصت برای اجرای طرح‌های تحول اقتصاد کشور است، برخی دیگر از کارشناسان اقتصادی، همین عامل را به دلبستگی برای ضرورت اجرا نشدن طرح تحول و بیش کشیدن بحث‌های سیاسی مربوط به موجودی حساب ذخیره ارزی تبدیل کرده‌اند. برنامه پنجم توسعه، دومین برنامه از چهار برنامه توسعه پنج‌ساله دولت برای حرکت در مسیر رشد اقتصادی به نیت به اهداف سندن چشم‌انداز است و در همین راستا به دستور رئیس‌جمهوری، شورای عالی تدوین برنامه پنجم توسعه تشکیل شد تا این برنامه را برای ابتدای سال ۸۹ آماده کند. در همین راستا با دکتر هادی قوامی عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفت‌وگویی انجام داده‌ام. ایشان اسامی ترین تفاوت برنامه پنجم و چهارم توسعه را در نگاه مساله‌ای برنامه پنجم توسعه دانسته و می‌گویند: در این برنامه به مسائل بخش‌های مختلف اقتصادی کشور به‌صورت جداگانه پرداخته می‌شود و سپس با توجه به اولویت‌ها، تخصیص منابع صورت می‌گیرد. چکیده این گفت‌وگو از نظر گرامی‌تان می‌گذرد.

■ با سلام، جناب دکتر به‌عنوان نخستین سوال لطفاً بفرمایید طرح آمایش صنعتی اکنون در چه نقطه‌ای است و اجرای کامل آن تا چه اندازه می‌تواند اشتغال‌زایی برای مناطق مختلف بویژه مناطق کم‌درآمد و محدود ایجاد کند؟
بسم‌الله الرحمن الرحیم، البته ما قبل از بحث آمایش صنعت، به آمایش سسرزمین احتیاج داریم. بحث تعادل فضایی و مکانی که از نظر استعداد و امکانات مزیت‌های هر منطقه را مشخص می‌کند برای کل کشور انجام نشده است، منتها بر مبنای آمایش صنعت یکسری اولویت‌هایی به استان‌ها اعادم شده و دولت پروژه‌هایی را در سفرهای ریاست‌جمهوری بر مبنای آمایش صنعت اعلام کرده است. طرح آمایش صنعتی یکی از اقدامات مهم دولت نهم برای توزیع عادلانه صنعت در استان‌هاست که با در نظر گرفتن مزیت‌های هر منطقه اجرا خواهد شد. اجرای طرح آمایش صنعتی، گام مهمی برای بهره‌مندی همه مردم استان از صنعت و تحقق شعار عدالت محوری دولت نهم و دهم است. همین‌عزم دولت در راستای تحقق عدالت اجتماعی و توسعه اقتصادی، اجرای شدن کامل طرح آمایش صنعتی در برقراری تعادل و توازن منطقه‌ای در سرمایه‌گذاری و کاهش نرخ بیکاری و تورم بسیار مهم و در اولویت است. آنچه وجود دارد این است که درواقع ما هنوز نتوانسته‌ایم شاهد شکست‌گیری فعالیت‌های صنعتی در استان‌ها به این شکلی که مطلوب ما باشیم. کلاً در برنامه‌های توسعه دچار چند خطا هستیم، در سرمایه‌گذاری‌ها یک خطای تشخیص هست، بدین معنا که بدون توجه اقتصادی و اجتماعی و حتی مکانی، طرحی ایجاد شود و این مساله هزینه‌های دولت را برای ادامه حیاتش بیشتر می‌کند. به‌عنوان مثال مناطقی که امکانات و منابع دارند ولی همچنان صادر کننده مواد خام هستند در حالی که باید شرایط برای ایجاد ارزش افزوده فراهم شود که متأسفانه مشکلاتی که در آمایش صنعتی وجود دارد نتوانسته جوابگوی نیاز واقعی صنعتی شدن باشد.

■ احساس می‌شود صنایع بسته‌بندی، فراوری و تبدیلی کشور با در نظر گرفتن موقعیت جغرافیایی و برخورداری از منابع مختلف خدادادی در جایگاه خود قرار نگرفته‌اند و اقدامات مدیرانی بیشتر به سمت مواد خام صورت می‌گیرد. با توجه به گفته جنابعالی استنباط می‌شود که این مساله در آمایش صنعتی وجود دارد.

در خیلی از استان‌ها ما، ماده اولیه تولید و بعد به جای دیگر صادر می‌شود، مثل زعفران که هله‌ای صادر می‌کنیم و به اسپانیا می‌رود، انجیر فراوری می‌شود و به عنوان کالای اسپانیایی به نقاط مختلف دنیا صادر می‌شود در حالی که این زعفران برای جنوب خراسان رضوی است، لذا وزن صادرات و ترانزیتان یکی است ولی ارزش آن یکی نیست، فرض کنیم مثلاً ۱۵ میلیون تن واردات داریم، ۱۵ میلیون تن صادرات، ولی ارزش صادراتمان ۵ میلیون دلار است و در یکی از موارد مهم، واردات ۱۵ میلیون دلار است این یعنی برابر. پس در واقع ما صادر کننده ماده خام هستیم و در نتیجه واردکننده انواع و اقسام کالاها و خدمات، این چرا اتفاق می‌افتاد؟ چون ما نتوانسته‌ایم بر مبنای آمایش سسرزمین، سرمایه‌گذاری‌ها را در مناطقی انجام دهیم که ارزش افزوده ایجاد کنند. در بخش‌های مختلف ایران با توجه به قابلیت‌های مختلف، سرمایه‌گذاری‌های چندمندی وجود دارد یعنی سرمایه‌گذاری که در صنعت می‌شود به کشاورزی و صنعت تورسم و گردشگری ارتباط پیدا کند. ما الآن در نقاط مختلف کشور، صنعت را در هر جایی که ایجاد می‌کنیم باید توجهی اقتصادی، اجتماعی و فنی داشته باشد و در کنارش منطقه‌های پیشین و پسین را ایجاد کنیم که در حال حاضر حلقه‌های پیش و پسین در نقاط مختلف کشور پراکنده است و این موجب می‌شود بهای تمام شده کالای ما پایین‌تر بالا باشد و در مقایسه با نمونه‌های خارجی، نمی‌توانیم رقابت کنیم و این مشکل اساسی در صنعتی شدن وجود دارد.

■ دولت و مجلس در راستای توسعه اقتصاد کشور بویژه جهت بهره‌برداری از معادن و بخش‌های مختلف کشور چه اقداماتی در راستای خرید یا واردات یا تولید داخلی ماشین‌آلات صنعتی، معدنی یا عمل‌آوردند؟

اقدامی که به شکل پیدا کردن این بود که اول تعرفه کالای سرمایه‌ای را کاهش دادند که مسا بتوانیم از مزیتی که امروز در اقتصاد جهانی به وجود آمده و از قیمت کالاهای سرمایه‌ای که کاهش پیدا کرده استفاده کنیم و واردات کالای سرمایه‌ای را افزایش دهیم و از طرفی دیگر بتوانیم در واقع واردات کالاهای صرفی را کاهش دهیم. این کار را ما در بودجه انجام دادیم، لذا تعرفه محصولات نهایی کشاورزی را مشابه تعرفه ماشین کردیم، یعنی به ۹۰ درصد رساندیم تا حمایت داخلی شود و از آن طرف واردات کالاهای سرمایه‌ای را کاهش دادیم تا حلقه‌های مفقوده‌ای که در صنعت وجود دارد را بتوانیم از طریق ورود ماشین‌آلات خارجی در بخش‌های سرمایه‌یجاد کنیم تا زمینه برابری اشتغال ایجاد شود. در جهت مجلس این کار را انجام داد که بتواند به دولت کمک کند تا این طرح‌ها شکل بگیرد، البته بخشی از سرمایه‌گذاری‌هایی که در بخش صنعت در دولت نهم اتفاق افتاده در راستای تکمیل حلقه‌های پیشین و پسین صنایع موجود است و این از زمین‌دان است، مثلاً ما نمونه‌هایی داریم که در واقع صنایع بالادستی این صنایع را ایجاد کرده‌اند و شرایط را برای ایجاد ارزش افزوده فراهم می‌کند، ما طرح فولاد داشتیم که شمش تولید می‌کرد، فولاد آلیاژی، ولی الآن فاز چهار آن در حال اجرا شدن است که در واقع می‌تواند ماشین‌کاری را راه بیندازد تا ماده خام را بتوانند به ارزش افزوده تبدیل کنند. اینها اقدامات خوبی است که در راستای سیاست‌های صنعتی شدن در دولت نهم و در ادامه آن در دولت دهم آقای احمدی‌نژاد پیگیری می‌شود و قابل توجه است که می‌تواند شرایط را برای ایجاد ارزش افزوده فراهم کند و بهای تمام شده را کاهش داد تا شرایط اشتغال‌زایی فراهم شود.

■ مجلس در راستای حمایت از تولید بویژه کارخجای بخش نساجی که امروز در معرض خطر تعطیلی، رکود یا ورشکستگی قرار گرفته‌اند چه اقداماتی به عمل آورده و نتایج نقدینگی آنها برای نوسازی تجهیزات و ماشین‌آلات به چه صورت است؟
صنعت نساجی در ایران به رغم گستردگی، قدمت و سابقه طولانی و

گفت وگوی اختصاصی «وطن امروز» با دکتر هادی قوامی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس درباره نقش دولت نهم در اصلاح اقتصاد کشور

کلید گمشده اقتصاد ایران طرح تحول است

فرزانه متین‌فر

تعرفه‌ها را پایین بیاوریم، همان بلایی می‌شود که بر سر کشاورزی آوردیم؛ یعنی کارخانجات قند و نساجی از بین رفت. ببینید وقتی تعرفه‌ها را کاهش دادیم فقط به نفع واردات کالاهای مصرفی تمام می‌شود و حالا می‌خواهیم صنعت دامن زده است، بنابراین برای دستیابی به توان رقابتی لازم است از تکنولوژی نوین و وسایل جدید برای تولید بهتر استفاده شود و به دلیل بالا بودن دستمزد در مقابل دیگر تولیدکنندگان بهتر است روش‌های سرمایه‌گذاری در این بخش اصلاح شود زیرا با وجود صنایع عظیم پتروشیمی، صنعت نساجی از مزیت عمده‌ای در جهت تهیه مواد اولیه ارزان قیمت برخوردار است. از این جهت در بحث بودجه، محصولات نهایی کشاورزی را کم‌شوروزان و نمایندگان مجلس قرارداد و تعرفه را افزایش داده که کالاهای مربوط به بخش کشاورزی راحت داخل کشور نشود تا سرمایه‌گذارهای داخل توجه پیدا کند و در بحث مربوط به نساجی‌ها، جلساتی را با وزیر صنایع و مسؤولان ذی‌ربط با تعاونی‌ها و تشکلهای مربوط به نساجی‌ها، پنبه و کشوروزان و نمایندگان مجلس برگزار کردیم که بنا شد کار گروهی را تشکیل بدهند و مسائل مربوط به نساجی و همچنین پنبه مازادی که الآن در خود کارخانه‌های پنبه‌پاک کنی که حدود ۴۰ هزار تن است را تعیین تکلیف کنند تا رونقی در نساجی داشته باشیم. درباره سرمایه‌گذاری در بخش صنعت نیز باید این موضوع را مطرح کنم که فرصت جدید به بخش خصوصی داده شد و از این بود که دولت نتواند از صندوق ذخیره ارزی برداشت کند و برداشت‌ها در اختیار بخش خصوصی گذاشته شد تا در بخش‌های مختلفی از قبیل کشاورزی، صنعت، نوسازی ماشین‌آلات و همچنین جلوگیری از اتلاف انرژی سرمایه‌گذاری شود.

■ همانطور که اکنون کشور در تولید سیمان خودکفا شده است و بزودی صادرات آن نیز به کشورهای جهان آغاز خواهد شد، فکر می‌کنید در تولید فولاد چه زمان به خودکفایی خواهیم رسید؟
صنعت فولاد یکی از صنایعی است که سهم نیروی انسانی در آن قابل توجه است و می‌تواند زمینه اشتغال صنعتی کشور را فراهم کند و نیازمند زمان است. حداقل تا چند سال آینده، باید موجی از سرمایه‌گذاری‌ها در بخش فولاد انجام بشود تا بتوانیم به مرحله صادرات اقدام کنیم و به خودکفایی در فولاد برسیم. بسیاری از طرح‌های ما در بخش فولاد هنوز نیمه‌تمام هستند و در مرحله ۲۰ و ۳۰ درصد قرار دارند، قطعاً باید نقدینگی تزریق شود تا این طرح‌ها تکمیل شوند و این ما را نزدیک به خودکفایی می‌کند. همچنین وزارت صنایع و سازمان گسترش ششم باید در تخصیص منابع، اولویت را به طرح‌های نیمه‌تمام بدهند، چنانچه مجلس هم در برنامه بودجه طرح‌های نیمه‌تمام را مدنظر دارد.

■ از آنجا که ایران سرشار از منابع طبیعی غنی و نادری است چرا از تناسیل‌ها و قابلیت کشور در استحصال کانی‌ها و طلا و آلومینیوم جداکنر استفاده به عمل نمی‌آید؟

متأسفانه این ثروت، بلای جان طبیعت شده است. مشکل اصلی ما در منابع طبیعی که می‌گویند ثروت است، این است که ما نتوانستیم در بخش سرمایه‌گذاری در علوم و بخش‌های مختلف به سمتی برویم که مزیت داشته باشیم. برعرض اینکه اینجا منابع تمام نشدنی است که داریم، ما باید علوم و سرمایه‌گذاری می‌کردیم که مربوط به منابع تجدیدناپذیر می‌شد، در حالی که ما روی علومی سرمایه‌گذاری کردیم که تجدیدپذیر بودند و این مشکل کشورهای پیشرفته هم بود ولی آنها پیشرفت کردند اما چون ۱۰۰ سال قبل به نفت دست یافتیم، از همان موقع همچنان صادرکننده ماده خام هستیم از این رو در این بده بستان‌ها در عرصه اقتصاد بین‌الملل ما زیان‌دهنده هستیم و آن‌ها منت می‌برند، برای همین است که منابع طبیعی برای ما به صورت بلا درآمده است. در حالی که اگر بخواهیم برای ما حکم طلا داشته باشد باید در رشته علوم سرمایه‌گذاری می‌کردیم تا هزاران فرآورده ایجاد کنیم؛ طلا، نفت، سنگ‌های معدنی و حتی در بخش کشاورزی ولی ما هیچگاه به ارزش افزوده و شرایط ایجاد ارزش افزوده فکر نکردیم و با مشکل سرمایه مواجه شدیم و بالطبع با ورود سرمایه خارجی یکسری فعالیت‌هایی به کار گرفته شدند که مورد علاقه طبقات متمول جامعه است.

■ با توجه به اینکه ایران اکنون به عنوان عضو ناظر سازمان تجارت جهانی و قابلیت کشور در استحصال کانی‌ها و طلا و آلومینیوم جداکنر استفاده به عمل نمی‌آید؟

متأسفانه این ثروت، بلای جان طبیعت شده است. مشکل اصلی ما در منابع طبیعی که می‌گویند ثروت است، این است که ما نتوانستیم در بخش سرمایه‌گذاری در علوم و بخش‌های مختلف به سمتی برویم که مزیت داشته باشیم. برعرض اینکه اینجا منابع تمام نشدنی است که داریم، ما باید علومی و سرمایه‌گذاری می‌کردیم که مربوط به منابع تجدیدناپذیر می‌شد، در حالی که ما روی علومی سرمایه‌گذاری کردیم که تجدیدپذیر بودند و این مشکل کشورهای پیشرفته هم بود ولی آنها پیشرفت کردند اما چون ۱۰۰ سال قبل به نفت دست یافتیم، از همان موقع همچنان صادرکننده ماده خام هستیم از این رو در این بده بستان‌ها در عرصه اقتصاد بین‌الملل ما زیان‌دهنده هستیم و آن‌ها منت می‌برند، برای همین است که منابع طبیعی برای ما به صورت بلا درآمده است. در حالی که اگر بخواهیم برای ما حکم طلا داشته باشد باید در رشته علوم سرمایه‌گذاری می‌کردیم تا هزاران فرآورده ایجاد کنیم؛ طلا، نفت، سنگ‌های معدنی و حتی در بخش کشاورزی ولی ما هیچگاه به ارزش افزوده و شرایط ایجاد ارزش افزوده فکر نکردیم و با مشکل سرمایه مواجه شدیم و بالطبع با ورود سرمایه خارجی یکسری فعالیت‌هایی به کار گرفته شدند که مورد علاقه طبقات متمول جامعه است.

■ با توجه به اینکه ایران اکنون به عنوان عضو ناظر سازمان تجارت جهانی و قابلیت کشور در استحصال کانی‌ها و طلا و آلومینیوم جداکنر استفاده به عمل نمی‌آید؟
صنایع را با کاهش تعرفه گمرکی کم کرد؟
کاهش تعرفه‌ها برای ورود به WTO برای ما یک مزیت به حساب نمی‌آید، اتفاقاً وقتی که می‌خواهیم وارد بشویم، باید یک پل باشد تا وقتی که تعرفه گمرکی را کاهش دهیم مزیت خوبی داشته باشیم، چون تا آن وقت که تعرفه‌ها کاهش پیدا می‌کند ما نمی‌توانیم زمینه‌های بهتری در داخل اقتصاد کشور از نظر رقابت‌پذیری ایجاد کنیم ولی اگر ما از الآن

گفت‌وگو

گفت وگوی اختصاصی «وطن امروز» با دکتر هادی قوامی، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس درباره نقش دولت نهم در اصلاح اقتصاد کشور

کلید گمشده اقتصاد ایران طرح تحول است

اجرای نشده و این شجاعت است که یک دولت حتی به بهای گزاف بخواهد این طرح را اجرا کند. یک نکته این است که آشنایی دقیق با ابعاد و آثار این طرح صورت بگیرد و نکته دیگر هم همزمانی آن با بودجه ۸۸ بود و این طبیعی است که این‌ها بودجه بر مامی اولایح اولویت دارد و الآن هم این طرح در دستور کار قرار دارد. بررسی‌ها نشان داده که اجزای این طرح نیازمند تدریج زمانی بوده و هر یک از موارد آن باید در ظرف زمانی مناسب به مرحله اجرا در آید. ما نمی‌خواهیم نسبت به این طرح عجله‌انه عمل کنیم و باید کار کاملاً صنعتی شدن را داشته باشد.

■ برای دستیابی به «های تک» (صنایع پیشرفته) چه اقداماتی مدنظر است؟
به دلیل نبود استراتژی صنعتی مدون در کشور، سرمایه‌گذاری‌های صورت گرفته در صنایع کلیدی، سلیقه‌ای و موردی بوده است. ایران در صنایع مرتبط با کشاورزی دارای مزیت نسبی و در نتیجه دارای توان رقابتی است و به همین دلیل صنایع کشاورزی جزو صنایع کلیدی محسوب می‌شود. در برخی از صنایع کلیدی اگر بخواهیم توان رقابتی خود را حفظ کنیم، باید به «های تک» کردن آن صنایع یعنی به کار بردن تکنولوژی در آنها بپردازیم. به این دلیل که استراتژی ملی مدونی در کشور وجود ندارد، استراتژی صنعتی کشور نیز دچار مشکلات فراوانی شده است.

■ صنعت گردشگری کشور با توجه به اینکه ایران جزو ۱۰ کشور برجاذبه دارای تمدن قدیمی و توریسم است و از آثار تاریخی کهن برخوردار است چرا نتوانسته‌به به ارز آوری مطلوبی همچون مصر، سریلانکا و حتی کشور آفریقایی مثل غنا برسد؟

با برنامه‌ریزی صحیح، درآمد گردشگری می‌تواند جایگزین درآمد نفتی کشور شود. با همه چانه‌های فراوان گردشگری در کشور نتوانسته‌ایم انبوه گردشگران خارجی را جذب کنیم. ما زیرساخت‌ها و مشکل مهندسی فرهنگی را در صنعت گردشگری حل نکردیم و گردشگر خارجی با مشکلات زیادی مواجه می‌شود. کشورهای پیشرفته بودجه دولت‌شان را از درآمد حاصل از گردشگری تأمین می‌کنند در حالی که ما بودجه دولتمان را از طریق نفت تأمین می‌کنیم؛ قطعاً باید کار کنیم و باید حاکمتر استفاده را از توانمندی‌هایمان و پتانسیل‌هایمان داشته باشیم تا زیرساخت‌ها تجدید شوند البته در دولت آقای احمدی‌نژاد در این بخش گام‌های خوبی برداشته شد و اتفاقات خوبی شکل پیدا کرد اما برای رسیدن به مطلوب‌ها راه درازی داریم. وزارت صنایع و سازمان گسترش ششم باید در نقاط مختلف یکسری سرمایه‌گذاری‌هایی انجام دهد، هتل‌هایی در سواحل و در نقاط مختلف کشور ایجاد شد، جاذبه‌ها و گردشگری‌های هر استان معرفی شد، پارکینگ‌ها گردشگری زده شد که حرکت‌های خوبی بود.

♦ طرح تحول اقتصادی جراحی بیماری زمن و طولانی‌مدت اقتصاد کشور است و قطعاً هم درد خواهد داشت؛ به همین بهانه نیز تاکنون این طرح اجرایی نشده و این شجاعت است که یک دولت حتی به بهای گزاف بخواهد این طرح را اجرا کند

■ اقتصاد بیمار کشور ما در دوره قاجار تاکنون درمان نشده است در ظرف چند سال دیگر درست می‌شود یا با توجه به لایحه طرح تحول اقتصادی و هدفمند کردن یارانه‌ها که از سوی دولت به مجلس ارائه شد، می‌تواند دوی درمان باشد؟

این بیماری خیلی جدی است ما به تجدید ساختار در اقتصاد ایران نیازمندیم. دولت‌ها و مجلس باید گام‌های اساسی را بردارند، بحث همین هدفمند کردن یارانه‌ها اقدام بسیار زنده‌ای بود که شکل گرفت. طرح تحول اقتصادی نشانه اصلاح ساختارهای اقتصادی نظام است و شاید در اظهارات کارشناسان و صاحبزنان اقتصادی کشور این سخن مطرح کرده شده که انقلاب اقتصادی ما دچار مشکل است و برای برطرف کردن این مشکلات باید ساختار‌ها اصلاح شود. برای این اصلاح هم درواهر در بلندمدت سند پیشروانها و برنامه پنجم توسعه را داریم اما هیچ کدام از این دو راهبرد نقشه راه را نشان نمی‌دهند. رویکردی که امروز شاهد هستیم این است که دولت‌های آقای احمدی‌نژاد فقط به دنبال رشد و توسعه‌ای نیست که سربیز آن مردم را برهمند کند، بلکه به دنبال توسعه همراه با عدالت است. کف درآمد در گذشته ۱۲۶ هزار تومان و سقف آن درآمد‌های میلیونی بود و این فاصله با عدالت سازگار نیست اما الآن این فاصله کاهش یافته و کمتر هم می‌شود و دولت هم به سمت این رفته که حداقل‌های درآمد افزایش یابد و قطعاً این یک اثر توریی دارد اما این اثر شیرین است؛ نه اینکه توری می‌کند دولت ایجاد کرده شیرین است، بلکه توری می‌که در اثر افزایش حقوق بازنشستگان و... به وجود بیاید شیرین است و این آن یک اصلاح ساختار است. و این اصلاح نباید از طریق تزریق نقدینگی به این سمت برویم که تا پایان سال ۱۳۹۱ سهمیه‌بندی حذف شود تا بنزین به قیمت‌های واقعی ارائه شود. باید بتوانیم خطوط مترو و وسایل حمل و نقل عمومی را افزایش دهیم.

■ به عنوان یک کارشناس، عملکرد دولت نهم در زمینه کارهای اجرایی و عمرانی چگونه بوده است؟
این یک اصل است که همیشه محاسن و معایب مکمل هم‌دیگر هستند؛ یعنی در بخش‌هایی کاستی‌هایی وجود داشته و نقاط قوتی هم بوده است. در طول برنامه اول، دوم و سوم توسعه پیش‌بینی می‌شد سالی ۶ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی داشته باشیم، ولی هر موقع که برنامه تمام شد ما ۵۰ درصد هدف برنامه هم نرسیدیم، ولی دولت نهم توانست در بخش صادرات غیرنفتی هدف برنامه چهارم را محقق کند. موفق‌ترین بخش در

اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی، سهام عدالت است. برای بررسی دقیق عملکرد دولت نیاز است تا شاخص‌های مختلف اقتصادی اعم از میزان اشتغال، تورم، وضعیت رشد اقتصادی، بحث اولویتهای اقتصادی و... مورد بررسی قرار گیرند. مشکلات اقتصادی مربوط به دولت‌های قبل و بعد و... نیست، این نوع مشکلات نیازمند کالبدشکافی و کار جدی بوده و طوری نیستند که بتوان یک شبه آنها را حل کرد.

■ رهبر حکیم انقلاب اصلاح الگوی مصرف را به عنوان یک اصل بسیار مهم و رسیدن به آن اهدافی که در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله نظام قرار دارد، مطرح کردند. شما چه راهکارهایی را پیشنهاد می‌کنید و مجلس چه برنامه‌هایی دارد؟
اصلاح الگوی مصرف به معنای نهاده‌ین کردن روش صحیح استفاده از منابع کشور و موجب ارتقای شاخص‌های زندگی، کاهش هزینه‌ها و زمینه‌ساز گسترش عدالت است. با توجه به این نکته که اصلاح الگوی مصرف از طریق پیشرفت‌های علمی، ارتقای فنی در طراحی و ساخت تجهیزات بهینه قابل رقابت با استانداردهای جهانی است، لذا فرصت توزیع منابع و باطالع پیشرفت در دیگر بخش‌ها را نیز موجب می‌شود. به عبارت دیگر اصلاح الگوی مصرف مستلزم فرهنگ‌سازی پایدار است که این کار نیازمند راهکاری است تا همه افراد جامعه الزام رفتارهای اصلاح مصرف را احساس کنند و این اصلاح به تدریج نهاده‌ینه شود تا به یک رفتار پایدار و نه‌اینها به فرهنگ عمومی در عرصه مصرف تبدل شود. نتیجه بررسی کمیته اصلاح الگوی مصرف این بود که اصلاح مصرف در دو سطح تولید و مصرف قابل بررسی است. با توجه به تاکید مقام معظم رهبری در حیاتی دانستن الگوی مصرف و استفاده مدبرانه و عاقلانه از منابع کشور، کمیسیون برنامه و بودجه می‌تواند به مباحثی که به این کمیسیون مربوط است، بپردازد. کمیسیون برنامه و بودجه در پی آن است که با همکاری معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی نظام بودجهریزی عملیاتی را برای بودجه سال ۸۹ مورد توجه قرار دهد، این کمیسیون همچنین درباره زمان‌بندی پروژه‌های استانی و به تصویب نرسیدن پروژه‌های استانی که بیش از دو سال زمان می‌برد، تاکید دارد. برای موفقیت در اصلاح الگوی مصرف باید در نظام بودجهریزی کشور با اجرای واقعی سیاست‌های اجرایی اصل ۴۴ قانون اساسی اصلاحاتی اعمال شود، در حقیقت کار باید از داخل دستگاه‌های اجرایی آغاز شود. حدود ۲۸ هزار میلیارد تومان طرح عمرانی در سال جاری باید انجام می‌شد که با کسر ۶ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان، این عدد به حدود ۲۲ هزار میلیارد تومان کاهش می‌یابد، در صورت واگذاری این میزان پروژه عمرانی به بخش خصوصی بهای تمام شده پروژه‌ها به دو سوم کاهش یافته و دولت برای حمایت از دست‌اندرکاران اقتصادی می‌تواند یارانه پرداخت کند. اعضای کمیسیون معتقدند ایجاد حاکمی در لایحه قانون برنامه پنجم توسعه چندجمله‌شود تا در زمینه کوچک‌سازی دولت و استفاده بهینه از منابع، بهای تمام شده پروژه‌های اقتصادی کاهش یابد.

■ چرا برخی از گروه‌های سیاسی خاص که در دوره حاکمیت خودشان چندان به فکر عدالت نبودند در زمان تبلیغات برای انتخابات ریاست‌جمهوری دهم شعارهای عدالت‌طلبانه دکتر احمدی‌نژاد را به عنوان شعار خود قرار دادند، در حالی که از ابتدای فعالیت دولت نهم تا انتهای آن انتقادهای شدیدی نسبت به تمام طرح‌ها و شعارهای رئیس‌جمهور داشتند ولی در بحبوحه انتخابات دهم همان شعارها را می‌دادند؟

همیشه عدالت به صورت یک مطالبه جدی مطرح است و شعار برجاذبه‌ای است. طبیعی است که در عرصه انتخابات گروه‌هایی از این حرف‌ها می‌زنند که اقبال بیشتری داشته باشند تا تمایل افراد به این افزایش پیدا کند و بعد در منطق متضاد حرکت می‌کنند. عدالت را خیلی وقت‌ها اشتباه می‌گیرند، مثلاً می‌گویند اگر مسولات ایجاد کنیم عدالت است، در حالی که «عدالت» یعنی هر چیزی را در جایگاه خود قرار دادن. اگر ما این طوری حرکت کنیم که منطقه‌ای به فراخور استعدادش رشد کند، عدالت مورد توجه قرار می‌گیرد. همه دولت‌ها در بحث عدالت تلاش کردند منتها به دلیل اینکه مشکل کلیدی اقتصاد را نتوانستند حل کنند بنابراین‌ری رشد کرد و به دلیل رشد شهرها مناطق روستایی آسیب دید. شرایط را برقرار نکردیم تا ماندگاری ایجاد شود، مردم تولید است و همچنین اگر تورم در جامعه باشد، ضرر، ضد ارزش و مضعلات همه اینها ارزش‌ها را ضعیفتر می‌کند و ضد ارزش را قوی‌تر و از آن جایی که عدالت یک مفهوم ارزشی است، ضعیفتر می‌شود.

■ علل اصلی پیروزی احمدی‌نژاد بر کاندیدهای دیگر را چه می‌دانید؟
برگزاری انتخابات باشکوه روز بیست و دوم خرداد و حضور حماسی بیش از ۸۵ درصد مردم ۴۰ میلیون رای‌دهنده در این دوره از انتخابات، خود حضوری به نظیر محسوب می‌شود. با یک نگاه و تحلیل دقیق می‌توانیم بپراخنی به دلیل پیروزی احمدی‌نژاد در این انتخابات پی ببریم. در وهله اول احمدی‌نژاد یک شخصیت کارزماتیک قوی است. وی بیشتر بین اقشار کم‌درآمد جامعه و همچنین روشنفکران ملی‌گرا محبوب است و از سوی دیگر در مقابل روشنفکران و نظراتی غربگرا می‌ایستد. سیاست اقتصادی او از سوی مخاطبان دنبال می‌شود. کلاماً جنبه اجتماعی- فرهنگی دارد و در راستای تولید دولت نسنتی به «دولت الکترونیک»، صنعتی‌سازی، ایجاد هناع و نظامی قوی، حمایت از اقشار کم‌درآمد جامعه و جذب و مشارکت کارگران در اداره امور شرکت‌ها و کارخانجات کشور از طریق ارائه سهام کارخانه‌ها به کارگران است. با توجه به برنامه‌ها و نوع رفتار و از تطابق که دکتر احمدی‌نژاد در مردم برقرار کرد و نیز مردم ثمرات سیاست‌های اقتصادی کشور را کم بعد اجتماعی و هم در بعد اقتصادی لمس کردند، ۲۴/۵ میلیون رای کسب کرد و همه رکوردهای انتخاباتی تاریخ انقلاب را شکست. توزیع سهام عدالت بین اقشار محروم جامعه، بیمه روستایی، طرح مسکن مهر، افزایش حقوق بازنشستگان و کارمندان و کاهش فاصله طبقاتی در طول خدمت دولت نهم نیز از جمله علل تقویت شکستگیز اینها بود.

■ فضای انتخاباتی کشور پس از اعلام نتایج با التهاب مواجه شده است، تحلیل‌تان چیست؟

پیروزی احمدی‌نژاد در این انتخابات به واسطه برنامه‌های او بوده و او مردی از جنس مردم است. در مقایسه‌ای که مردم او از داشتند گفتمان اصولگرایی را درم آواز زیبایی کرده و نسبت به این نوع گفتمان جدید کردند. وی کارنامه موفق ۳ ساله دارد و آمار، ارقام و اعداد به خوبی نشان می‌دهد، دکتر احمدی‌نژاد طی ۴ سال گذشته خدمات دولت را به دورترین نقاط کشور و اعماق جامعه امروزی ایران برده است. رای او بیشتر از سوی محرومان و مستضعفان بوده است. آنها که طعم شیرین خدمات دولت را در زندگی خود لمس کردند حتما به احمدی‌نژاد که طعم هدایت خدمت‌دهنده بود در بسیاری از نقاط همچون شهرستان کرمان بالای ۹۰ درصد رای داشتند و ما نمی‌توانیم تهران را به نقاط دیگر تعمیم بدهیم.

■ چرا کسانی که به تعبیر رهبر حکیم انقلاب اسلامی، پیروز نشده‌اند راه قانون را رنگر بزنند؟

کاندیداهای دیگر برای اعتراض باید راه‌های قانونی را در پیش بگیرند و به فرموده رهبر حکیم انقلاب، در واقع پس از اعلام نتایج باید رقابت‌ها به نیت اولویت‌های پیش‌بینی شده کشور ما باشد. این کار بزرگاری ایجاد کرد و مختلف را داشته است. ما روند انتخاباتی بسیار سالم و مطلوبی را در انتخابات دهم داشت‌ایم و چون مجریان انتخابات معتمدان مردم بودند روند برگزاری به نیت اولویت‌ها و اینها در صندوق‌های رای بین چهار کاندیدا فقط یک نفر بیرون می‌آید و هر ۴ کاندیدایی نمی‌توانند رئیس‌جمهور شوند! لذا باید از رای مردم تمکین کنند و آن را به رسمیت بشناسند.